

İnsanlık defilesine herkes davetli

Yine yazısız, yine sözsüz ama Demirel "hikâye anlatmaya" devam ediyor. Selçuk Demirel'in modern insanın açmazlarını anlattığı "duruşlarda" size de, bize de yetecek yer ziyadesiyle mevcut.

M. MEHMET AKTAN

Selçuk Demirel'in çizdikleri, dünyanın önde gelen yayın organlarının sayfalarında hep önemli köşelerde. Bununla birlikte yayımladığı "çizi" kitaplarıyla da "sanatının" peşini bırakmadı hiçbir zaman. Demirel'in çizgilerini şöyle bir düşündüğümüzde ilk akla gelen bizi "düşündürdüküdür". Akıl zorlamayı isteyen, içinden zekânın geçmemesinin imkânsız olduğu çizgilerdi hep Demirel'in kaleminden çıkanlar. Düşünmeye zorlayan "akıllı" yapıtların çizeri o. Bu bağlamda herhangi bir çizgisinde, her gün gözümüzün içine sokulan bir "şey" in bambaşka bir yansımaları her an görebilmek mümkün. Göstermek, vermek istediğini farklı bir açıdan sunmak Demirel'in ustalığının esas tescili. Ancak ünlü çizeri sadece "çizgiye" sığdırmak haksızlık olur. **Çoğu edebiyatçının tonlarca kelimeye sığdıramadığını tek bir sayfada, birkaç küçük çizgiyle anlatabiliyor bize Demirel.** Bir nevi çizginin edebiyatını yapıyor. Çizerek de edebiyat yapabilmenin sınırlarını belirliyor. Bunu daha önceki yapıtlarından mutlaka hatırlayacağız: **Kâğıttan Kediler, Kalemite ve Kaleydeskop.** Hepsisi de çizginin de edebiyatının yapılabileceğini kanıtlıyordu bize. Demirel, bir önceki çalışması **Başka Bir Verde**'yle, **Kalemite ve Kaleydeskop**'un açtığı yolu genişletmişti. Zihnini ve kalemini bu sayfalara sığdırarak büyük bir insanlık abidesinin hikâyesini anlatmıştı.

Yine yazısız, yine sözsüz ama Demirel "hikâye anlatmaya" devam ediyor. Bu kez de **Defile** ile çıktı karşımıza. Bir kere "okunup" kena-

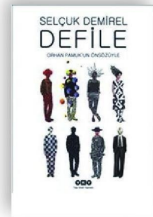
ra bırakılacak **kitaplardan** da olmaz Selçuk Demirel'in kiler. Demirel'den bir başucu kitabı daha. Her bakışta farklı bir evren vaat ediyor **Defile**. Farklı bir düzlemin yine farklı noktalarından bir insanlık portresiyle hem de... Demirel her yeni çalışmasında geride bıraktığının üzerine farklı soyut katmanlar ekliyor. Her çalışmasında insan denen varlığa daha da nüfuz ettiğini görüyoruz. Demirel'in insanı ele geçirmeye niyetli olduğunu bir kez daha anlıyoruz. Tersten bakarak düzü yaşayabilmenin, ardına bakarak yolunu çizibilmenin, hayal ettiği gibi görebilmenin hikâyelerini anlatıyor Demirel. Varoluşun ya da bir varlık olarak insanın türlü çeşitli hallerini **sergileye-**rek binbir renkten oluşan bir dünyanın kapılarını aralıyor ünlü çizer bize.

Nesillerin mirasını sırtlamış âdeta Demirel. Dünyaya üzerinde zihni bulandıracak o kadar şey varken insanın kendi benliği, varlığı ve bedeni üzerine düşünmeye vakti olmuyor pek. Demirel işte bunu yapıyor bizim yerimize. İnsanlığın zaman zaman hâlâ ayak dirediği modernitenin temsili niteliğinde elimizdeki bu yeni çizimler. Modernitenin gayriresmi tarihi de diyebiliriz...

Bunu da modern zamanın geometrisiyle ulaştırıyor bize. Küpler, dairesel çizgiler, paraleller, spiraller, puanlar, "gerekli" taramalar... Hepsisi **çizerin insanlık defilesinde anlat-**

tığı insanların bir parçası haline geliyor. Bugünün düzleminden farklı bir paralel evren kuruyor kendine âdeta Selçuk Demirel. Yarattığı insanlık defilesine ise herkes davetli. Hoş, bu davete icabet etmesiniz de çok şey değişmez çün-ktü ister istemez bu evrenin içindeyiz zaten. Selçuk Demirel'in modern insanın açmazlarını anlattığı "duruşlarda" size de, bize de yetecek yer ziyadesiyle mevcut.

Kitabın bir güzelliği daha var. Orhan Pamuk yazmış önsözünü. Demirel'in çizgi evreni hakkındaki kayda değer yorumları var Pamuk'un. Sadece bir yazar olarak değil, resmin de kendi dünyasında önemli bir yeri olan "**sanat** adamı" gözüyle kaleme almış bu yazıyı Pamuk. Son sözü ona bırakmakta yarar var: "Akıl, Selçuk Demirel'in çizgi âleminin başlangıcında yer aldı hep. Tıpkı bir edebî-felsefi metni izler gibi aklın bir başlangıç olduğunu biliriz. Remin odak noktası olan akıl - resimdeki kafa-beyin -, resmin diğer köşeleri, uzaktaki ufuk çizgisi, ağaçlar, sokaklar, evler ve diğer her şeye ilişkin bir tutum alır. Gözümüz resmin, düzenlemenin kenarlarındaki şeylerle meşgulken, aklın her şeyi sorun ettiğini, her şeyin de aklın bir sorunu hatta uzantısı olduğunu da kavrarız. Batı felsefesi tarihinin kalbinde yatan akıl-dünya ikiliği, bu çözülmez gerginlik bizi gültümseten genel bir manzara haline alır. Bu yüzden Selçuk'un resimlerine bakma zevki, teselli edici bir rahatlık da verir bize."

DEFİLE
Selçuk Demirel
Yapı Kredi
Yayınları, 2013
132 sayfa, 26 TL.

